Kuratorium Oświaty w Lublinie

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
Pełna nazwa szkoły

Liczba uzyskanych punktów

KONKURS HISTORYCZNY DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM

ROK SZKOLNY 2018/2019

ETAP DRUGI

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 18 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
3. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
5. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
6. Nie używaj korektora.

Pracuj samodzielnie.
POWODZENIA!

Czas pracy:
90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 40.
Do następnego etapu przejdziesz, gdy uzyskasz co najmniej 36 punktów.

Zatwierdzam

Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej
Ewa Zakościelna
mgr Ewa Zakościelna

Kurator Oświaty
w Lublinie
mgr Teresa Misiuk

Zadanie 1. (2 p.)

Podaj nazwy starożytnych miast, które przedstawiono na ilustracjach. Odpowiedzi wpisz w wyznaczone miejsca.

Ilustracja A

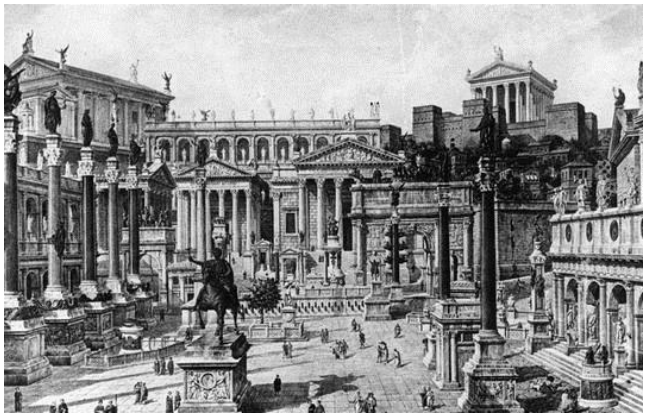

Źródło: www.akg-images.co.uk

……

Ilustracja B

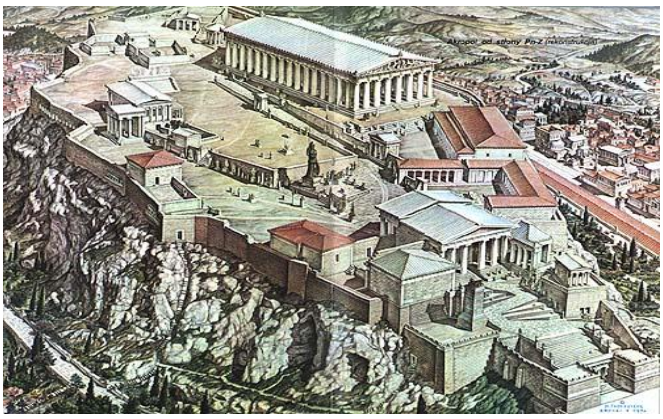

Źródło: www.aemen.cba.pl

……

Ilustracja C

Źródło: www.sp3key.com

.....

Zadanie 2. (2 p.)

Przeczytaj dwa teksty źródłowe i wskaż miejsca bitew tam przedstawionych. Odpowiedzi wybierz spośród podanych w ramce.

bitwa pod Cheroneą; bitwa pod Maratonem; bitwa w wąwozie Termopile; bitwa u wybrzeży Salaminy

Tekst A

„Zdania wodzów ateńskich były podzielone: jedni nie chcieli dopuszczać do walki […] a drudzy wraz z Militiadesem radzili bić się. […] Ateńczycy na dany znak ruszyli pędem przeciw barbarzyńcom […], skoro zwarli się z [Persami] w gęstych szeregach walczyli chwalebnie, […] na obu skrzydłach zwyciężyli.[…] Ateńczycy, ile mieli sił w nogach pośpieszyli do miasta i przybyli tam wprzód niż barbarzyńcy, [którzy] odpłynęli z powrotem do Azji.

Tekst B

Temistokles […] wezwał do wsiadania na okręty. Jakoż to uczynili i jednocześnie przybyła z Eginy triera […]. Wtedy Hellenowie odbili ze wszystkimi okrętami na morze. Na wypływających natychmiast uderzyli barbarzyńcy […].Większość nieprzyjacielskich okrętów […] zatopiono […] . Albowiem Hellenowie walczyli w porządku i szyku, a Persowie […] nie działali planowo. […] A przecież […] wytężyli swe siły z obawy przed Kserksesem, każdy też sądził, że król na niego będzie patrzył.

Źródło: Herodot, Dzieje, Wrocław 2005, s.471-478; 625-627.

Tekst A - …….

Tekst B - ……..

Zadanie 3. (2 p.)

Na podstawie mapy państwa pierwszych Piastów oraz własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Wstaw literę „P" przy zdaniach prawdziwych, a „F" – obok wypowiedzeń fałszywych.

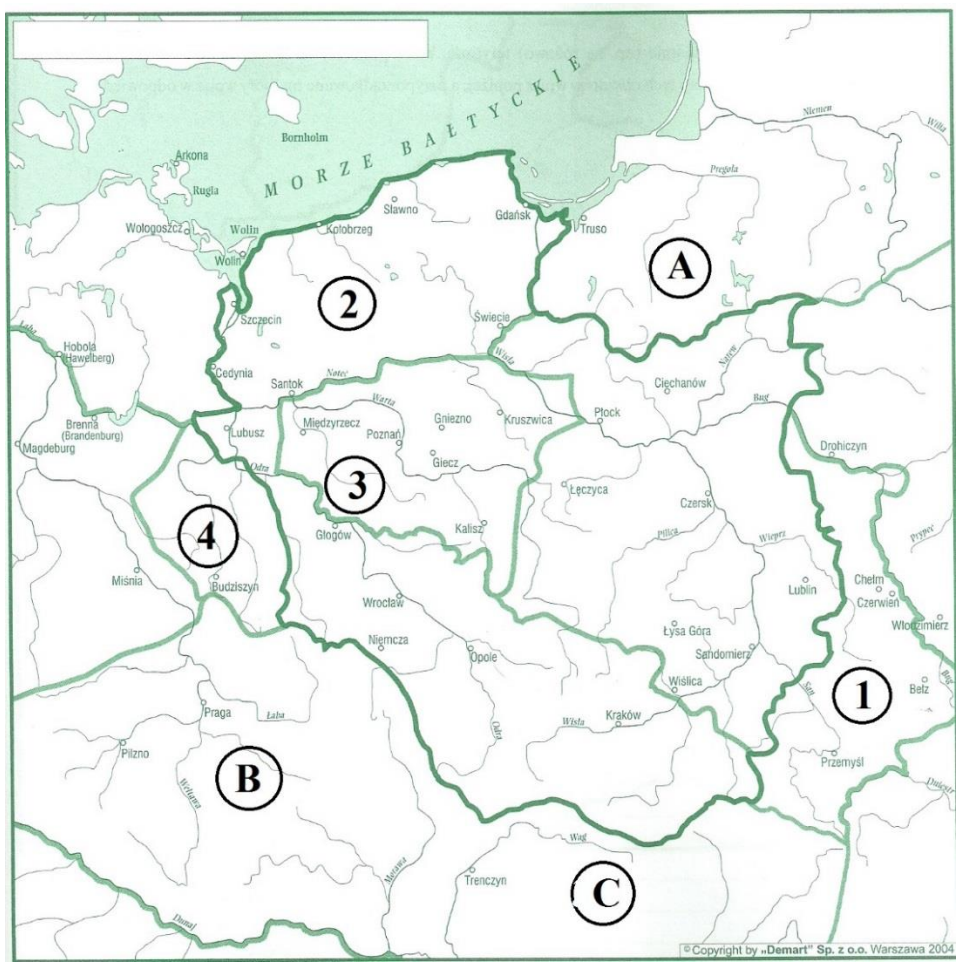

Źródło: W. Chybowski, Historia. Gimnazjum zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych, wyd. Demart, Warszawa 2004, s.15.

Zdanie	Prawda/Fałsz
Około 992 r. w granicach państwa Mieszka I nie znajdowało się terytorium oznaczone na mapie numerem 4.	
Bolesław Chrobry przyłączył do Polski ziemię oznaczoną na mapie literą C.	
Biskup Wojciech chrystianizował tereny, które oznaczono na mapie numerem 2 oraz literą A.	
W 1031 r. Mieszko II utracił tereny oznaczone na mapie numerem 2 i 3.	

Zadanie 4. (2 p.)

Na podstawie tekstu źródłowego oraz własnej wiedzy odpowiedz na pytania.

„Przeto wojsko tatarskie zwraca się przeciw Polakom, a rozbiwszy ich szeregi, które dotąd były zwarte, wśród ogromnej rzezi, zmusza pozostały oddział Polaków do ucieczki. Tatarzy tak kołem otoczyli księcia, że był atakowany z przodu i z tyłu. Ale kiedy podniósłszy prawą rękę, chciał ugodzić Tatara, który mu zagrodził drogę, drugi Tatar przebił go dzidą. Tatarzy wśród głośnych krzyków mieczem obcinają głowę księciu. Uniósłszy w górę głowę księcia Henryka na dość długiej włóczni, podchodzą pod zamek […]".

Źródło: Długosz J., Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego, t. IV, Warszawa 1974.

a) O czyjej śmierci opowiada powyższy tekst? - …….

b) W którym wieku i gdzie odbyła się bitwa opisana w tekście ? - ……

Zadanie 5. (2 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy i wybierz poprawną odpowiedź w zadaniach I - IV.

On powiedział: Ponieważ, o synowie Boży, obiecaliście energiczniej niż zwykle podtrzymywać w waszym środowisku należny pokój, a jeszcze sumienniej przestrzegać praw Kościoła, powinniście dążyć do tego, aby siłę waszej gorliwości obrócić na jaką bądź inną bożą i waszą sprawę. Wszak jest koniecznością, abyście niezwłocznie podążyli z pomocą waszym braciom zamieszkującym na Wschodzie i potrzebującym waszej, niejednokrotnie obiecywanej im pomocy. Na nich zwalili się bowiem, jak o tym większości z was już doniesiono, Turcy i Arabowie, którzy dotarli aż do Morza Śródziemnego, do tego miejsca, które zwie się „ręką św. Jerzego", u granic Romanii. Zajmując coraz dalsze ziemie tychże chrześcijan, oni uzyskali nad nimi przewagę, niejednokrotnie rozbijając ich w walce, wielu zabili lub wzięli do niewoli, kościoły porozbijali, a imperium spustoszyli. I jeśli wy spokojnie pobłażać będziecie jeszcze przez pewien czas wszystkim tym gwałtom, oni zwyciężą jeszcze więcej ludzi oddanych Bogu.

Źródło: Wiek V–XV w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 151–152.

I. Autorem słów przytoczonych w tekście źródłowym był papież

A. Grzegorz VII.

B. Urban II.

C. Leon II.

D. Kalikst II.

II. Słowa te zostały wypowiedziane

A. w II połowie X w.

B. w I połowie XI w.

C. w II połowie XI w.

D. na początku XII w.

III. Podkreślony fragment odnosi się do

A. muzułmanów.

B. katolików.

C. prawosławnych.

IV. Wygłoszona mowa oznaczała początek

A. schizmy wschodniej.

B. schizmy zachodniej.

C. sporu o inwestyturę.

D. wypraw krzyżowych.

Zadanie 6. (2 p.)

Wpisz właściwy tytuł zamieszczonej poniżej mapy. Uzasadnij swoją odpowiedź, podając dwa argumenty.

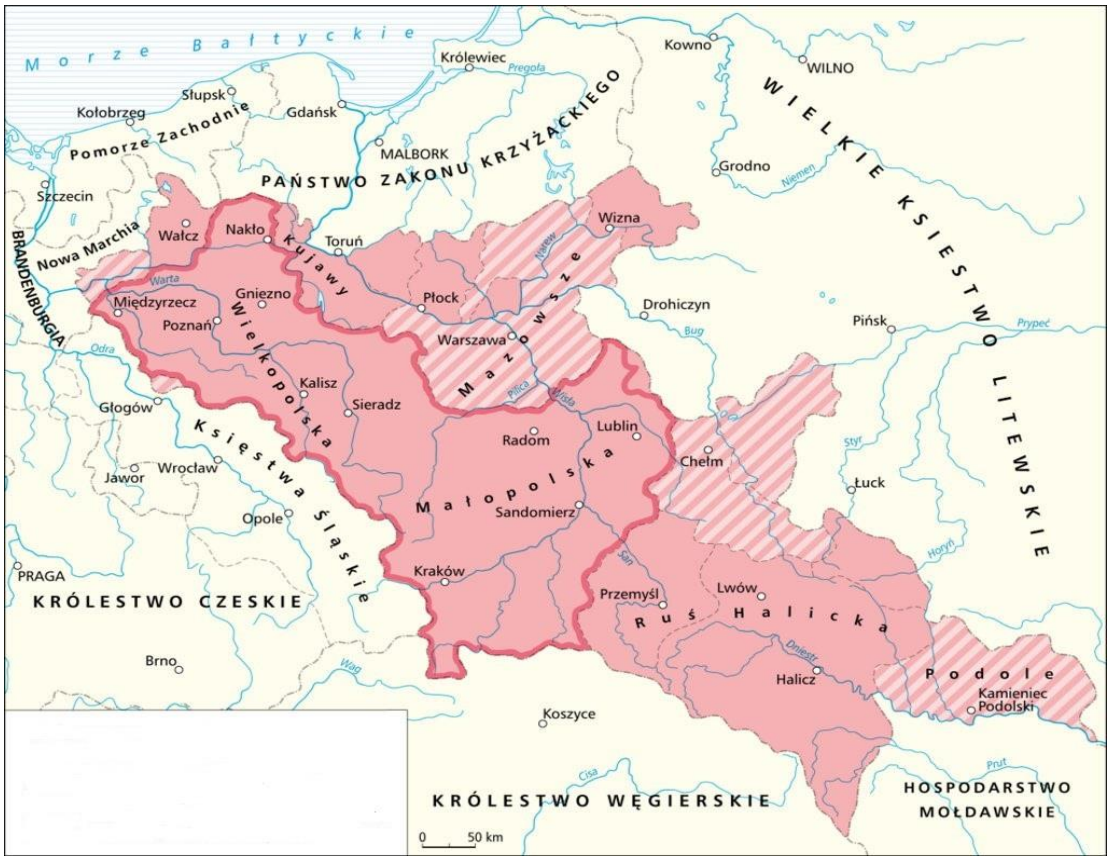

Źródło: *wlaczpolske.pl*

Tytuł: ……..

Uzasadnienie:

• ……..……..……..

……

• ……..……..……..

……

Zadanie 7. (1 p.)

Podane w tabeli wydarzenia z polskiego średniowiecza uporządkuj chronologicznie, wskazując to, które było pierwsze, i to, które było ostatnie. Przy pierwszym wpisz cyfrę 1, przy ostatnim cyfrę 5.

Rzeź gdańszczan dokonana przez Krzyżaków	
Koronacja W. Łokietka w Krakowie	
Bitwa pod Płowcami	
Koronacja Przemysła II	
Unia w Krewie	
Śmierć Władysława Łokietka	

Zadanie 8. (3 p.)

Podaj nazwy unii polsko - litewskich (od miejsc ich zawarcia). Wpisz te informacje w odpowiednich rubrykach tabeli (A, B, C) obok cytowanych tekstów.

Fragment unii	Miejsce zawarcia unii
A. [...] Iż już Korona i Wielkie Księstwo Litewskie jest jedno nierozdzielne i nieróżne ciało, a także nieróżna, ale jedna spólna Rzeczpospolita, która z dwu państw i narodów w jeden lud się zniosła i spoiła. [...]	
B. [...] natenczas pan Jagiełło[…] z wszystkimi swoimi braćmi jeszcze nie ochrzczonymi, krewniakami, szlachcicami[…] wiarę świętego, rzymskiego Kościoła przyjąć zamierza, pragnie i życzy sobie. [...] Następnie wymieniony tu książę Jagiełło przyrzeka także kraje swoje Litwy i Rusi wieczyście wcielić do Korony Królestwa Polskiego [...].	
C. [...] nadto my Aleksander inaczej Witold za zgodą najjaśniejszego księcia pana, króla polskiego Władysława, naszego najdroższego brata wybieramy do herbów i godeł szlacheckich Królestwa Polskiego podanych poniżej panów z naszych ziem litewskich. Wymienieni szlachcice Królestwa Polskiego razem ze wszystkim, którzy wywodzą swe pochodzenie z ich potomstwa, przyjęli ich do związków braterskich i pokrewieństwa [...].	

Zadanie 9. (2 p.)

Na zdjęciu przedstawiona jest krypta św. Leonarda w katedrze wawelskiej. Przyjrzyj się uważnie ilustracji i odpowiedz na poniższe pytania.

Źródło:pinterest.pl

I. Przedstawiona na zdjęciu krypta św. Leonarda katedry wawelskiej to przykład stylu architektonicznego : …….

II. Dwie cechy stylu pokazanego na fotografii to : ……

…….

Zadanie 10. (2 p.)

Na ilustracjach przedstawione zostały osiągnięcia cywilizacji Ameryki. Dopisz pod każdą fotografią nazwę ludu, który stworzył pokazane przedmioty i budowle.

Źródło:wiadomosci.onet.pl

A.……

Źródło: sintesis.mx

B. ……..

malyindywidualista.com.pl

C. …….

Zadanie 11. (3 p.)

Przy każdym z podanych dzieł dopisz twórcę.

Źródło:Bellitudo.pl

A…….

pl.wikipedia.org

B……..

pl.wikipedia.org

C. ……..

Zadanie 12. (2 p.)

Przyjrzyj się planowi miasta pokazanego na ilustracji a następnie, wykorzystując też wiedzę własną, odpowiedz na poniższe pytania.

Źródło: pl.wikipedia.org

A. Podaj imię i nazwisko założyciela miasta oraz wiek jego powstania - ……..

…….

B. Wymień co najmniej dwie funkcje, jakie pełniło przedstawione na planie miasto - …….

.....

Zadanie 13. (3 p.)

Wiek XVII nazywany jest wiekiem wojen. Podaj nazwy żołnierzy przedstawionych na ilustracjach?

Źródło:eioba.pl *pl.etniczna.wikia.pl* *twojahistoria.pl*

A……. B. …… C. …….

Zadanie 14. (3 p.)

Masz przed sobą mapę przedstawiającą Rzeczpospolitą Obojga Narodów w drugiej połowie XVII w. Przy każdej z cyfr 1;2;3 wpisz nazwę ziemi oraz podaj nazwy państw, które odebrały Rzeczypospolitej ziemie oznaczone na mapie.

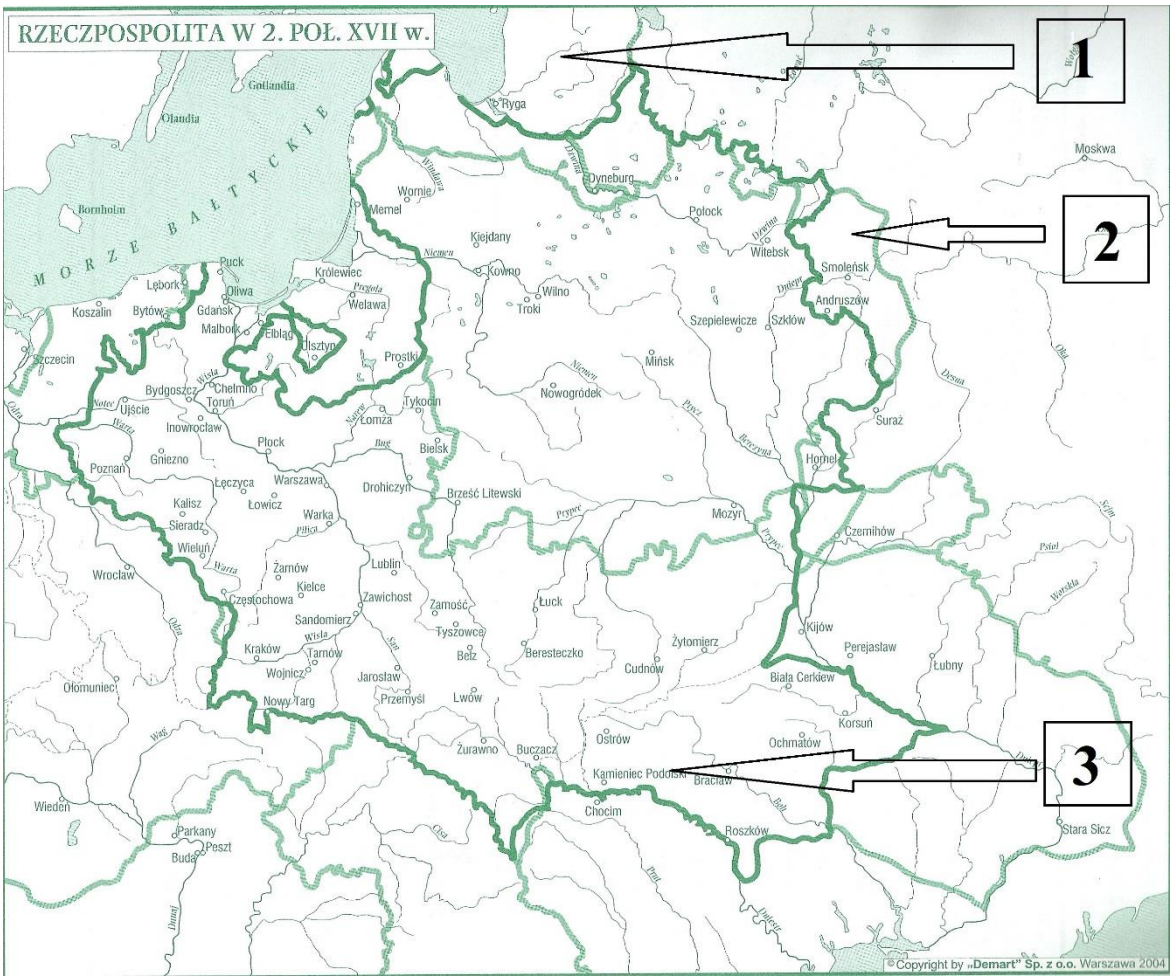

Źródło: W. Chybowski, Historia. Gimnazjum zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych, wyd. Demart, Warszawa 2004, s.41.

Ziemie: 1……

Państwo……

Ziemie: 2……

Państwo……

Ziemie: 3……

Państwo……

Zadanie 15. (2 p.)

Rozpoznaj bitwę po opisie, podaj miejsce, gdzie się odbyła. Odpowiedzi wybierz spośród podanych w ramce.

Wiedeń; Oliwa; Cecora; Chocim; Kircholm; Kłuszyn; Częstochowa; Zbaraż

L.p	Opis bitwy	Miejsce
1	Bitwa morska, 6 okrętów szwedzkich i 10 jednostek polskich, lecz tylko dwa galeony „Święty Jerzy" i „Król Dawid" dorównywały okrętom wroga. Obaj dowódcy podczas walki zginęli, lecz blokada Gdańska została przerwana, co umocniło pozycję Rzeczypospolitej na Bałtyku. Flotą polską dowodził admirał Arendt Dickman.	
2	Pod bronią stanęło 27.000 żołnierzy korony, 14.000 jazdy i 13.000 piechoty oraz dragonów. Na bitwę zabrano 28 dział. Do koalicji antytureckiej dołączono 18.000 żołnierzy cesarskich, 28.500 posiłków z Rzeszy Niemieckiej. Piechota polska i niemiecka, wspomagana przez artylerię pod dowództwem generała Marcina Kątskiego wypierała uporczywie broniących się Turków, którym ostateczny cios zadał król przez najazd husarii ze wzgórza.	
3	Klęska wojsk polskich hetman Stanisław Żółkiewski i hetman polny koronny Stanisław Koniecpolski, chcąc uprzedzić najazd turecki wyruszyli do Mołdawii na czele nielicznego wojska. Siły tureckie dowodzone przez Iskandera paszę zadały Polakom klęskę. Żółkiewski zarządził odwrót, lecz niedaleko Dniestru nastąpił atak Tatarów, co wywołało panikę, Żółkiewski zginął a Koniecpolski dostał się do niewoli.	
4	Konflikt miał miejsce w Inflantach. Szwedzi mieli przytłaczającą przewagę, wojska Karola IX Sudermańskiego zgromadziły 8.300 piechoty, 2.500 jazdy oraz 11 dział, siły polskie liczyły 2.700 ciężkiej jazdy – husarii i 1100 piechurów, mimo to odniosły sukces pod wodzą Jan Karola Chodkiewicza.	

Zadanie 16. (3 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy i odpowiedz na pytania zamieszczone pod tekstem.

Traktat […] z 1657 r.

[…]„5-to. Lubo zaś Najjaś. Kurfirszt i wszyscy męskiej płci następcy jego od leńskiego poddaństwa, którym dotąd Królowi i Rzplitej Polskiej obowiązani byli, i od wszystkich tych powinności, które za tym idą, uwalniają się, nie przeto jednak oderwanie lenna na zawsze za tym idzie; ale gdy męskiej płci z wspomnianej linii prawej kurfisztowskiej pochodzącej nie stanie, Najjaś. Królom i Rzpltej Polskiej swoje zupełne nad wspomnianym Księstwem zostanie się prawo, a przeto tym sposobem wspomniane księstwo od Rzpltej oderwane być nie może. Który to atoli warunek, przed ziszczeniem się takowego przypadku, prawu najwyższego panowania Najjaś. Kurfirsta i jego potomstwa w niczym uwłoczyć nie ma…"

Źródło: T. Maresz, K. Juszczyk, Historia w tekstach źródłowych tom 2, Toruń 1994, str.92 .

A. Podaj wydarzenie, które skłoniło Rzeczpospolitą do zawarcia tego traktatu - …….

B. Gdzie podpisano powyższy traktat? Podaj nazwy miejscowości? -
…….

C. Jak nazywał się ówczesny władca Polski? - ……...

Zadanie 17. (2 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy i odpowiedz na pytania zamieszczone pod tekstem.

Tzw. Traktat Löewenwolda z 1732

„(Trzy mocarstwa postanowiły) użyć wszelkich środków zgodnych z polską konstytucją, aby na elekcji wybrano króla, który byłby w stanie utrzymać pokój i dobre stosunki z sąsiadującymi państwami; doświadczenie wykazało, że francuska partia w Polsce wznieca ciągle niepokoje przeciw cesarzowi i królowi pruskiemu, a równocześnie intrygami w Konstantynopolu zagraża Rosji (...).

W Polsce może powstać stronnictwo popierające Stanisława i podburzające do czynów bezprawnych i przeciwnych postanowieniom Rzeczypospolitej[…], sojusznicy przeto zobowiązują się w czasie elekcji wystawić na polskich granicach armie, nie w celu narzucenia wyboru siłą orężną, lecz aby ochraniać polską wolność od wszelkiego skrępowania ze strony państw postronnych"[…].

Źródło: T. Maresz, K. Juszczyk, Historia w tekstach źródłowych tom 2, Toruń 1994, str.99 .

A. Zidentyfikuj postać Stanisława wymienioną w tym dokumencie - ……

B. Podaj inną nazwę tego dokumentu - ……...

Zadanie 18. (2 p.)

Do przedstawionych na ilustracjach pomników dopisz odpowiadających im władców lub dowódców.

pl.wikipedia.org

A…….

historia.org.pl

B…….

pl.wikipedia.org

C……

warszawa.wikia.com

D……